

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto.....	\$5.50
za 6 mesecev.....	\$3.00; za 3 mesece.....
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici za celo leto.....	\$6.00
za 6 mesecev.....	\$3.25; za 3 mesece.....
Za Združeno državo za celo leto.....	\$4.50
za 6 mesecev.....	\$2.50; za 3 mesece.....
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemsko države: za celo leto.....	\$1.50
za 6 mesecev.....	\$0.80; za 3 mesece.....
za celo leto.....	\$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

DIKTATORJA V PRAVI LUČI

Iz tako zelo napovedovanega Hitlerjevega udarca na Gdansk ni torej za enkrat nič. "Gdansk ni vreden vojne," pravi Hitler, ki uvideva, da zdaj ne bi šlo tako gladko kakor z Avstrijo in Češkoslovaško.

Kaj pomeni izjava rimske-berlinskega osišča, da "Gdansk ni vreden vojne?" To pomeni, da se čutita Nemčija in Italija prešibki, da izzoveta na boj vedno jače demokracije.

Priznanje te relativne šibkosti Nemčije in Italije pa utegne izzvati zelo važne posledice v Evropi. Prvič — mnogo manjih sosednjih držav — kakor na primer Jugoslavija, Madžarska, Portugalska in Baltiške države — ki zdaj kolebajo med dvema taboroma, si utegne zdaj zbrati dovolj poguma, da pohiti na ono stran, kjer so njihovi resnični interesi.

Drugič, ekonomsko nezdravi in umetno ustvarjen zamenjevalni sistem trgovine, kateremu so se podvrgle razne manjše države iz strahu pred Nemčijo, utegne dobiti zdaj občutno brco.

Tretjič, prenehalo bo oboževanje plemenskih, ekonomskev in političnih teorij fašizma, ko se bo izkazalo, da sqa ta načela v praksi prešibka, da bi si upala izzvati na boj "degenerirane" in "gnijoče" demokracije.

In končno, z odpadom držav, o katerih je doslej vladal dvom, kam se bodo obrnile (kakor na primer Jugoslavija), bo postala berlinsko-rimska os šibkejša kakor je že. In ako se to zgodi, je prav lahko mogoče, da bodo demokracije same zavzele iniciativo ter predložile od svoje strani Hitlerju in Mussoliniju zahteve. In diktatorja, ki kričita, da sta njuna naroda naroda nemaničev, se utegneta izkazati kot berača, v katerih oblekah se najde natrpane denarnice in zbirke hranilnih knjižic.

Turško časopisje je že pričelo s kampanjo, naj "mirona fronta" nikar ne pusti politične ofenzive v rokah diktatorjev, temveč naj jim jo izpuli in jim stavi svoje lastne zahteve. V soglasju s tem, turško časopisje zahteva, da Italija nemudoma vrne Turčiji in Grčiji 12 Dodekanskih otokov v Sredozemskem morju, ki jim jih je vzela leta 1912.

Prav tako bi se moglo Nemčijo prisiliti, da bruhne iz sebe nesrečne Čehi, ki jih je Hitler pogolnili kljub temu, da se je svečano obvezal v Monakovem, kjer mu je bila dana Sudetska dežela, da se ne bo dotaknil češkoslovaškega ozemlja.

Pa tudi Poljska že pripravlja svoje protizahteve. Ona želi zamenjati nemško prebivalstvo Gdanska s poljsko manjšino, ki je ostala v nemški Sleziji. Varšava pravi, da će je Hitler pristjal v rešitev tirolskega vprašanja s prenestitvijo tirolskih Nemcov iz njihovih starodavnih domov v Nemčijo, tedaj se tudi vprašanje Gdanska reši lahko na ta način, da se naseli nemško prebivalstvo Gdanska v Vzhodni Prusiji.

Pa tudi Jugoslavija in Grška ne bi več molčali, kakor molčita zdaj, glede italijanskih spletov na Balkanu. Jugoslavija in Grška smatrata namreč italijanske mahinacije v Albaniji kot nevarnost svojemu neodvisnemu obstoju. Ako se torej tehnika nagnе na njuno stran, bosta zahtevali, da se Italija pobere s šili in kopiti z Balkanom.

Ni dvoma, da bi se Balkan ob prvi priložnosti dvignil proti Italiji, katere zmožnost, da se vzdržuje zdaj v Albaniji, je odvisna samo od začasne dobre volje Nemčije, ki jo pri tem podpira.

Ni čudo, da svet nestrpno pričakuje prihodnje poteze berlinsko-rimskega osišča, ki bo s svojo akcijo ali ne akcijo pokazalo, koliko moči je prav za prav v njem.

Eno klofuto osišča smo že imeli zaznamovati pred Gdanskom, to je, ko se je Italija nenadoma ohladila in pred nekaj mesecu čisto obmolknila v svojih zahtevah po Korziki in Tuniziji. Kakor znano, je Francija kategorično zavrnila njena zahteve ter prepustila Italiji edino izbiro, s pomočjo katere jih lahko dobi: naj si jih prilasti z orojjem v roki.

V zadnjem času sta si prizadevali državi osišča ojačati svoj položaj s ponujanjem vojaških pakrov Jugoslaviji, Bolgariji, Španiji in Portugalski. Ker sta diktatorski sili odmanjkali zdaj, ko je bilo treba rešiti vprašanje Gdanska, sta izgubili s tem sila mnogo na ugledu pri svojih pristaših.

In končno še to: Ako se diktatorja zdaj, na višku pad, katerega si diktatorja ne upata pričeti...

UREDNIKOVA POŠTA

NOVAKOV BESEDNJAK NAJBOLJŠA IN NAJPOPOLNEJŠA KNJIGA TE VRSTE

Iz glavnega urada Jugoslovanske katoliške jednote je bila poslana avtorju novega slovenskega besednjaka Zvonku A. Novaku sledenča izjava:

"Ob prilikli polletnega zborovanja našega glavnega odbora je več glavnih odbornikov pregledalo prepis odlomka za angleško - slovenski in slovensko-angleški besednjak, ki ga imate v delu.

"Vsi so se izrazili, da po omenjenem odlomku soditi bo to najboljša in najpopolnejša

Vabilo na sejo

Pevski zbor "Slavčki" ima sejo vsak tretji torek v mesecu, psvi ob 6 uri, starši pa ob pol osemih. Vljudno ste vabljeni, da se udeležite v polnem številu.

Posebno vabim še tiste, ki misljijo, samo da plačajo pa je dovolj, a ni res tako. Pridite vse, da nas bo več. Prebrani bodo trimisečne računi in od zadnjega koncerta v Pittsburghu.

Slavčki bodo nastopili tudi 20. avg. v Gordon parku. Kakor je že znano, smo sklenili, da plevski zbor "Slavčki" praznuje petletnico svojega obstoja. V

namen smo sklenili, da predajo sklenili pod svojim imenom. White, Clark Hutchinson, H. Jones, am Griff in Blackwood from local 157.

"We also extend our thanks to the Locals listed below for their help in our zero hour.

May they at all times feel free to call on us for our assistance.

Thank you: — Locals No. 32

46, 65, 70, 88, 139, 198, 207, 217

263, 307, 409, 45 Cleveland

Junk Peddlers Union No. 700,

Local 45 Women's Auxiliary,

Cleveland WPA — CIO, Slovian, Croatian, Hungarian, Nationality groups, Steel workers,

Middland Steel Local 486, Workers' Alliance, United Rubber

Workers of America from Wiloughby, Toledo locals 14, 12,

Detroit Local 157, Maritime

Union, Cleveland Newspaper

Guild, Electrical Workers, Amalgamated Clothing Workers,

International Ladies Garment

Workers, A. F. of L. Progressive Painter, A. F. of L. Teamsters, A. F. of L. Labor's Union and A. F. of L. Iron Workers.

Bratski pozdrav,

Charles K. Beckman, presd. John De Vito zapisnikar.

Pozor in oproščenje!

V uradu Fisher Body Local 45 C. I. O. se je zglašil član Max Strahine na 1581. E. 47nd. St., in povedal: "jaz nisem stavkomoc, kakor to menijo nekateri člani unije in drugi sumnjarji, ker me vsepovsod zasledujejo."

Moja častna izjava je, da sem nazadnje delal pri Fisher Body

7. julija t. l. in od 7. julija naprej sem na nezaposleni podpori, da katerje sem upravičen, ne pa kot skeb."

Odbor Fisher Body Local 45 C. I. O. opozarja vse članstvo

unije, da tega člana puste v miru, ker je dobrotoječ član naše auto unije. Odbor ni odgovoren za nadaljnja dejanja.

S spoštovanjem in oproščenjem, odbor Fisher Body Local (Polnomočno pooblaščena od 45 CIO).

U. Unetič, blag.

Anna Urbas.

Local 45, UAW-CIO, Fisher Body, Cleveland

se želi zahvaliti sledečim unijskim uradnikom za njih delo in koristne nasvete, ki so jih dali v našem boju proti korporaciji:

R. J. Thomas, George Addes, Walter Ruether, L. Kryskie, Ed Hall, Paul Miley, Richard Reisinger, E. Kramer, Bob Travic, John Anderson, L. Lamont, A. E. Stevenson, B. Peppercorn, M. J. Meiner, Joe Pagano, Charles Bethel: Art Peterson, Charles

Eno klofuto osišča smo že imeli zaznamovati pred

Gdanskom, to je, ko se je Italija nenadoma ohladila in

pred nekaj meseci čisto obmolknila v svojih zahtevah po

Korziki in Tuniziji. Kakor znano, je Francija kategorično

zavrnila njena zahteve ter prepustila Italiji edino izbiro,

s pomočjo katere jih lahko dobi: naj si jih prilasti z

orožjem v roki.

Te stavke je napisala isti dan, ko je zapustila šolo, kjer je bila deležna res dobre izobrazbe.

Stiri meseca pozneje se je poročila s prijateljem iz mladih let, ki je imel za začetek dovolj denarja.

Ko se je potem nekega dne

svoje moči, ne čutita dovolj močna, da bi izzvala demokratično fronto na boj, in sta popustila celo pri relativno majhnem vprašanju, ki ga tvori mesto Gdansk, se bo

pričelo nju lastno ljudstvo s čudom povpraševati, kakšen

dobiček ima prav za prav od tega, da mora živeti v

stanju neprestane mobilizacije in pripravljenosti za spo-

lovi.

V zadnjem času sta si prizadevali državi osišča ojačati

svoj položaj s ponujanjem vojaških pakrov Jugoslaviji,

Bolgariji, Španiji in Portugalski. Ker sta diktatorski

sili odmanjkali zdaj, ko je bilo treba rešiti vprašanje

Gdanska, sta izgubili s tem sila mnogo na ugledu pri

svojih pristaših.

In končno še to: Ako se diktatorja zdaj, na višku pad,

katerega si diktatorja ne upata pričeti...

vrnili domov, je našel stanovanje popolnoma prazno. Niti ena slnika, niti ena preproga ni ostala. V steni vzdiana blagajna je bila odprta, a v njej ni bilo niti ene dragocenosti več.

Sosedje so mlademu možu povедali, da je neka prevoziška tvrdka pod vodstvom njegove žene naložila vse pohištvo pol ure potem, ko je odšel po svojih opravkih.

Tvrdko so izsledili in s tem tudi kraj, kamor je bila dala Janina spraviti pohištvo.

Odpeljali so ga k nekemu trgovcu in Janina je prejela od njega vso kupno ceno. Potem je izginila.

Zdravniška veda je v najnovejšem času zmeraj bolj jasno spoznala, da je smrt v vodi posledica notranje izkravavitve, izkravavitve, ki vpliva na možgane in srce. Zaradi mrzotnih dražljajev se kožne celice nenadoma skrčijo in zato se izlijejo večje množine krvi v trebušno votlino.

Podcenjevati pa tudi ne smejo vrožke, ki so pri smrti v vodi duševne vrste. Moderna psihologija globin ob moralu razrešiti uganko različnih zavestnih ali podzavestnih sugestivnih predstav, ki jih tudi sicer občuti, čečel občuti, kaj so vplivajo na raznolikih prililkah v življenju. Plavalci, ki so bili v zadnjem hipu rešeni smerti, vso soglasno izjavljajo, da so nenačoma občutili, kako niso imeli nobene telesne moči več. Po zdravniških preiskavah pa ni bil pri teh nobene telesne hibe.

To je bil prvi in zadnji zakon, ki ga je našel v Lodžu.

Ta primer se je končal kakor prvi, samo da je trajal "zakon" le dva meseca.

V tretjem primeru si je takrat 20-letna pustolovka izmisliла novo takto: med poročnim potovanjem je pregovorila moža, da je naročil nekoliko draguljarjev z lisom. Mladi mo

Arabska verska loči-na na sodišču

Kasbah v Alžiru je eden od najkrivostnejših mestnih delov mesta. Desetkrat bolj je nevaren kot pristaniški del v Marsailiu in dvajsetkrat bolj kot zavrnji prostor v Singaporu in bolj nepregleden kot labirint na Kreti. Nešteto zločincev se ondi po več let potika in skriva. Mnogo moških in žensk je zmeraj izginilo v tistih ozkih ulicah. Pred tremi leti pa je bil tam izvršen umor, ki je v vsem mohamedanskem svetu povzročil velikansko senzacijo. Veliki mufti iz Alžira, Si Bendali Amor Mahmud je bil v Ulici de la Lyre umorjen. Zdaj so njegovi morilci na zatočitni klopi.

Bendali Amor Mahmud je bil v staroviden starček, ki je ves dan bral koran in po turško napisal. Vsak večer je ob sončnem klical svoje vernike v moščo v Kasbahu, da počastijo Alaha in Mohameda. Bil je resen mož, a francoska vlada ga je obsula z odlikovanji in nagradami. Ponosno je nosil znak lastne legije in več drugih odlikovanj na prsih. To mu je pa je celo odklonil, da bi se udeležil odposlanstva, ki se je šlo v ariz pritožiti, so ga prišeli k dajalcem Kasbahu.

Njegov najhujši nasprotnik bil šejk El Okbi, voditelj odposlanstva in predsednik nadzornega kluba v Alžiru. Ta pa je bil hkrati sedež verske ločine ulema. Šejk El Okbi, ki imel dolgo brado in žareče oči, je znal s svojimi vplivimi besedami pridobiti množično svojo versko občino. Kar je stopil k ubogim krošnjarjem in rabičem, in jim s topili zamaknjeni. Nekoč se je bil Damask boril za arabsko svobodo in je bil na dvoru Abd al-Malika v visokih službah. Njegostarejši brat je velik emir v Meki, ki ga vsi Vahabiti znajo in spoštujejo. Ni čud, da so Alžirski Arabci videli šejk El Okbiju svojega novopriska. In če se je upal kar napadati starega Bendalija, ali ni bilo jasno, da ga mosko tudi drugi sovražiti?

Eden od ulemov, postopač A., ki je bil že osemkrat obnovljen in radi kraje in uboja, si je poslovno zapomnil besede svojega gospoda. Začel je prisluškati glasovom, ki so mu prinesli, da ne bi ničesar tveže. V Kasbahu ga ne izdali in nemara bi še občivali, da ne bi dobrodošli. Vendar pa je stopil v stik z natakarjem ben Saidom, s prodajalnikom časopisov Areckijem ben nom in s krošnjarjem Karom ben Saidom. V turških so počakali, dokler se ni stari mufti. Ko so ga

Nebotičniki pred 4500 leti

Najstarejše, do današnjih dni ohranjeno arhitektonsko velenje stare dobe, Keopsova piramida, služi znanosti še vedno za zanimive raziskave. Arhitekti iz vseh delov so do podrobnosti preiskali mogočno zgradbo, ki je bila prvotno 143,50 m visoka, in pri tem so odkrili mnogo stvari, ki mečejo zanimivo luč na gradbeno tehniko predstirimi in pol tisočletja.

Osnovna ploskev Keopsove piramide zavzema površino štirih velikih hišnih blokov v modernem velenestvu, njena višina pa ustreza višini 40-nadstropnega nebottičnika. Iz kamnov, ki so jih uporabili za to grobno stara faraona, bi lahko postavili 1500 km dolg zid. Kako so starci egipčani mogočniki do-

Proda se

pohištvo za štiri sobe, vse v dobrem stanju. Proda se po zmerni ceni. — Vpraša se na 3435 Superior Park, Apt. 201, blizu Taylor in Washington Blvd., Cleveland Heights.

Oblak Furniture Co.

Trgovina s pohištvtom
Pohištvo in vse potrebuščine
za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
Henderson 2978

"PROFESSOR NOODLE"

zagledali prti iz moščje, so mu sledili do priljubljene Ulice de la Lyre, zakaj usmrtiltev izdalca naj bi se izvršila čim bolj javno. Tu je Ali ben Said, dvajsetletni mladenič, pristopil k starčku in ga prosil za mirovni poljub. In medtem ko se je mufit sklonil do njegovega čela, mu je Akaha zasadil bodalo v hrbot. Bendali se je sesedel, in morilci so ga pustili obležati v mestnem jarku.

Sto Arabcev in dvajset pomorščakov je bilo prisotnih, ko se je izvršil zločin. Niti trenili niso. Ljudje, ki so šli mimo, so se ponaredili, da so niso ničesar videli, in so šli tebi nič meni mirno dalje. Nikoli ne bi bili dobili morilcev, če bi jih ne bilo naznani do dvoje deklet s ceste. Akaha je koj priznal in je polegal, da je šejk El Okbi započel zaroto, da mu je dal bodalo in mu obljudil 30,000 frankov nagrade. Šejka so koj prijeli, toda čez nekaj dni je Akaha svojo izjavu preklical. "El Okbi je nedolzen," je kriknil preiskovalnemu sodniku v obraz.

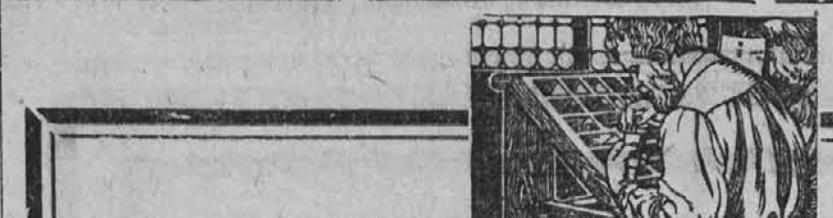
Zdaj se je ta prerok s takšnim pripeljal na sodišče in se ponudil za pričo. Ko je stopil v sodno dvorano, ni morilca Akaha niti pogledal. Ali bo njegova izjava rešila morilcu glavo? Katere osebe so zasnovale umor, če ga ni on? Nikoli ne bo mogoče razkriti to skrivnost, zakaj tajnosti v Kasbahu so bodo zavarovane!

Težavno poglavje je predstavljalo dovoz gradbenega gradiva. Treba je bilo graditi velike ceste, da so po njih prevažali kamne, ki so jih lomili deloma množično kilometrov daleč na vzhodni strani Nila. Uporabljali so pri tem neke vrste sani, ki so jim podlagali okrogle hlobe. Samo gradnja cest in prevažanje materiala je zahtevalo deset let. Dolgo časa so si moderni gradbeniki tudi belili glavo, na kakšen način so spravljali ogromne kamenite kvadre v višino. Pri tem je moralno imeti, kakor kažejo novejše raziskave, glavno ulogo neko orodje v obliki črke A, ki so ga uporabljali kot vzvod. Treba je bilo cele vrste takšnih vzvodov, da so dvigali kvadre.

V novejšem času so odkrili velike razlike v kakovosti dela. Med tem ko so spodnji deli gradiv z občudovanja vredno načinosti, se v višji polovici še daleč niso tako trudili. Vzrok je

Treba je pomisliti, da steje Timbuktu 100,000 prebivalcev.

Oglašajte v — "Enakopravnosti"

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., HEnderson 5311 - 5312

NAJMANJSE PISMO

Znani ameriški Smithsonov zavod je lastnik najmanjšega pisma, kar jih doslej poznamo. Pismo vsebuje vsega skupaj 44 besed in je položeno v uho šivanke. Če hočemo to pismo prebrati, ga moramo povečati 88-krat.

POBESNELI SLON V MESTU

Iz Madrasa v Indiji poročajo 8. julija: V Srivillputturju, kjer je slavna romarska pot Hindov, je med verskimi slovesnostmi nenačoma pobesnel eden od "svetih" slonov na tempelskem dvorišču. Slon je zdaj skozi vrata v ozke mestne ulice, kjer je povzročil neznanški strah in zmedo. Slon je pomenil brzjavne drogove, vozove, šotorje in karkoli mu je bilo na poti. Deset ljudi je strašno ranil, desetletnega dečka je pa popolnoma zmečkal. Vojaštvo je šlo s tremi avtomobili in s strojnamicami na lov na pobesnelo žival, čemur so se pa svečeniki uprli, saj je bil slon templju posvečen. Šele čez več ur so ga vojaki vendarle ustrelili. Ko so slonu preiskali truplo, so videli, da mu je bil nekdo v rilec potlačil zamašek, ki je bil prepoljen s strupom, in to je slona zdivjalo. Pravijo, da je to storil kak verski fanatik.

MESTO ŠTORKELJ

Neki avstralski ornitolog je potoval po naročilu naravoslovnega muzeja v Melburnu po Afriki in je ugotovil, da je mesto Timbuktu mesto z največ štorkljami na svetu, seveda v zimskih mesecih. Mož se je zadnjo zimo potrudil, da bi jih preštel in jih je našel 100,000, gotovo pa jih je bilo še več.

Treba je pomisliti, da steje Timbuktu 100,000 prebivalcev.

IZLET NA NEW YORKO RAZSTAVO
Preko delavskega praznika (Labor Day) dne 2. sept. bo g. AUGUST KOLLANDER osebno vodil izlet na razstavo. Vabljeni ste, da se pripravite njegovemu izletu.

Vse tozadevne informacije dobite v njegovem uradu 6419 St. Clair Ave., kjer dobite tudi železniške karte po znižani ceni.

Steve Trebec, Jr.
PRAVI
Sedaj prihramite
25% do 50%
na pohištvi, pečeh, preprogah, zimnicah
na razprodaji v avgustu
Dva kosa pohištva \$21.50 za spremembo sobo izredno nizko
Verandne gugalnice 1/2 cena
Simmons vzmelne \$16.50 zimnice

Vem, da lahko prihranite denar če kupite od mene. Dajte mi priliko, da vam dokazem.

The FURNITURE MART INC.
Steve Trebec, Jr.
15428 Waterloo Rd. v Collinwood
KENmore 1405
Nasproti Slov. del. doma

Trgovina je odprta vsak dan od 9. do 9. — Ob sredah od 9. do 12.

CUTS—BURNS—SCALDS
should be quickly treated to prevent bad after-effects as well as relieve pain. Use OIL-OF-SALT. Wonderful too for sore, tired feet. At your druggist's. Satisfaction guaranteed. For free sample write Moss Laboratories, 215 South Leavitt Street, Chicago.

QUICK RELIEF FOR FEET

"MY CARLTON STAINLESS STEEL WARE IS THE BRIGHTEST SPOT IN MY KITCHEN... AND IT STAYS BRIGHT!"

A woman stands next to a set of stainless steel cookware, including a pan, a pot, and a spoon, which are glowing brightly. The text reads: "Get acquainted with this new wonder metal that cooks better, permanently retains its gleaming lustre, won't stain, rust or darken, cleans easier, lasts longer and safeguards health. Try it in your own kitchen—it's the best demonstration you can make of the economy and value of this beautiful cooking ware."

SEE IT TODAY AT

SUPERIOR HOME SUPPLY
6401-03 SUPERIOR AVENUE.

Ravnokar je izšla . . .

velepomembna knjiga

"THE SLOVENES: A SOCIAL HISTORY"

spisal Dragotin Lončar

prestavljal v angleščino Anthony J. Klančar
Ta knjiga bi morala biti v vsaki hiši kjer je tu rojena mladina, da se mladina seznaní z zgodovino slovencev.

Knjiga je vezana
stane \$1

Dobi se v uradu Enakopravnosti,

6231 St. Clair Avenue

MURINE.
FOR YOUR EYES
Murine Co., Dept. H.S., 9 E. Ohio St., Chicago

Ciste, cvetle, zdrave KRSNE OCI so čudovita last. Murine oči, in lajsa ter je osvejujoč in nekajčliv. Knjige Eye Care ali Eye Beauty posljemo brezplačno na zahtovo.

Millions prefer it to mayonnaise—costs less!

Miracle Whip is different—delicious! The time-honored ingredients of mayonnaise and old-fashioned boiled dressing are combined in a new, skillful way. Given the long, thorough beating that French chefs recommend for ideal flavor and smoothness—in the Miracle Whip beater that's exclusive with Kraft.

THE AWFUL PRICE YOU PAY FOR BEING NERVOUS

Check Below And See If You Have Any Of The Signs

Quivering nerves can make you old and haggard looking, cranky and hard to live with—can keep you awake nights and rob you of good health, good times and joys. Don't let yourself "go" like that. Start taking good care of your nerves now, especially for women. And could you ask for anything whose benefits have been better proved than world-famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound? Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound helps Nature calm your shrieking nerves, tone up your system, and help lessen distress from female functional disorders.

Make a note NOW to get a bottle of this time-proven Pinkham's Compound TODAY!

without fail from your druggist. Over a million women have written in letters reporting wonderful benefits. For the past 20 years Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound has helped grateful women go "milling thru" trying ordeals. Why not let it help YOU?

Vladimir Levstik:

19

PRAVICA KLAĐIVA

POVEST

Strela ni udarila. Župnik je čkal, mlinar se je očitajoče smehnil. Od nikogar ni bilo videti znamenja jeze božje. Jakob zemlje! Tu, pred njegovimi očmi Vojska je izprevidel, da se je zmotil. Pol bremena mu je palo s srca.

"Odpusti," je vzliknil in zgrabil Aleša za roko. "Ne zameri mi krivične misli! Dolžil sem te, a vidim, da nisi ti... Odpusti."

Aleš, kakopak, ni mogel biti hud na gospoda župnika.

Njegov Aleš, desna roka njegova!

"Bog mi ne daj, gospod," je rekel z žalostnim glasom, nedolžno gledaje Vojski v obraz. "Saj ste slišali: Bog mi ne daj! Od srca mi je žal kovač. Vse krivice sem mu odpustil, ko sem ga videl uklenjenega. Hudo mi je... Najhuje zato, ker bom moral pričati."

"Pričati!" je zavpil gospod Vojska. "Kdaj?"

"Jutri zjutraj ob devetih. V Ljubljani. Brzozavno so nas pozvali."

"Koga še razen te?"

Mlinar je naštel nekaj imen.

Kakor jih je našteval, tako jih je župnik tehtal pri sebi. Šibki ljudje, trepetlike brez poguma. Misili bodo na svojo lastno kožo; na žrtev, ki je pod sodbo, ne bo misil nihče izmed njih. Sam Belcebub mu je svetoval, kdor jih je imenoval!

In vendar je bila tu poslednja možnost rešitve... Jakob Vojska je strahoma iskal besed. Čutil je, da ne najde nobene, ki ne bi z njo obsodil samega sebe...

"Čuj, Aleš," je izpregovoril, begaje s pogledom po tleh. "Umej me po krščansko, v pravi ljubezni do bližnjega... Bodи človek, Aleš, in pomni, da gre Andreju za glavo. Zakon je od ljudi, vest pa je od Boga. Zakon pravi, 'kri za besedo', a vest govori 'odpuščanje'... Poslušaj vest, Aleš. Govor tako, da ga reši smrti. Stori manjši greh, da prepreči velikega!"

"Kaj naj storim, gospod?" je vprašal mlinar začudeno.

"Stori manjši greh," je zajecjal Jakob Vojska. "Jaz ga vzamem na svojo vest. Zaradi mene ga stori."

"To bi bila kriva prisega, gospod!" Mlinar toliko da ni zakričal. "Ali nas niste učili, kako Bog kaznuje krivo prisego? Kako morem tajiti, kar je res, in pričati, kar ni resnica, če me zaprisežejo na božje rane?..."

"Stori zaradi Njega, ki je umrl za nas vse!" je prosil župnik kažoč na razpelo. "Stori, odvezem te v Njegovem imenu..."

Aleš se je delal, kakor da premisluje.

"In tudi," je vzliknil napoled, "kdo mi je porok za druge priče? Sami bojavljivci so, gospod, kolena se jim bodo tresla pred sodniki... Če pride po njih na dan, da sem lagal, tedaj bom odgovarjal sam s svojo lastno glavo! Ali naj poginem zaradi kovačevega jezika? Ne upam se, gospod župnik..."

Bratova vdova mi je na ramah, bratovo posestvo je v moji skribi. In občina in stranka in vse ostalo!..."

"Bodi človek, mlinar," je še rekel Jakob Vojska. "Tehtaj besede, kakor bi tehtal živo kri..."

"Ce bom mogel... Ce bom kolikaj videl, da morem," je zamomil Aleš in prikel za kljuko. Lahko noč, gospod župnik, hvaljen bodi Jezus."

Gospod Vojska je slutil, da prosi zaman. Ne da bi odzdravil mlinarju, si je pritisnil dlani

hotel podpisati. Saj vendar ne gre, da bi ubili človeka zaradi tistih nekaj besedi... Vrne se v Ravne, k Luciji!

A že je otresel neumno misel. Kakopak! Treba je bilo samo pogledati avditorja!

"... otoženec je kriv..."

Kovač je pozorno motril zapisnikarja: debel človek je bil v vendar tako zelen v obraz. Ali mar ni zajtrkal?

"... razjaljanja veličanstva... velezidaje... ščuvanja k uporu... ogrožanja javnega miru in reda..." je čital zapisnikar z omagujočim glasom.

Vse to se je tikalo Andreja. Nu da. Čudno, kako ucene besede so imeli gospoda za tolikan preprosto stvar.

"... se obsodi na smrt... z ustreljenjem..."

Nu, saj je vedel. Zdaj je bilo vsaj konec negotovosti. Ustrelite ga. Umрeti mora. Prav. Okovati voz je težje od tega.

"Smrtna kazen... se izvrši... danes ob treh popoldne..."

Zadnja beseda se je zdrobila v drgetu zapisnikarjevih ustnic. Ves bled in moker od potu je pal na svoj stol.

Kovaču pa je mahoma odlegla vsa tesnoča zadnjih dni. Prevzela ga je vedra pripravnost človeka, ki je sredi megla in negotovosti zagledal pot pred seboj.

Oficirji so strmeli vanj in čakali. Ni jim šlo v glavo, da ne bi zatulil od groze. Drugi obsojeni so se onesveščali, metali se po tleh in jekali za svoje življenje kakor psi. Sodniki so šteli te jalove izbruhne strahotnosti med svoje pravice; bili so jim del sporeda, klavarna predzadnja točka, po kateri se je zdel krvavi sklep manj strašan. In ko so videli enonogega velikanja, ki je še zrasel, namestu da bi se ponižal, jih je obšlo kakor razočaranje in slaba vest.

Ta občutek ni bil neutemeljen. V šentpetrsko kasarno so se odurno belile skozi njo in razvzeno, zaledenelo blato na cesti je dobivalo pod njeno gosto kopeno še bolj umazano, neopredeljeno rdečasto barvo.

Ljudi, ki so hodili tod mimo,

je nekote prešinjal občutek,

da je baš tukaj jedro te strupene megle.

Nikoder ni bilo tako moreč žalostno, nikoder tako polno mračnih slutenj!

Ta občutek ni bil neutemeljen.

V šentpetrski kasarni so bili zaprti jetniki vojnega sodišča.

Izpod vhoda te žalostne zgradbe se je vsakih toliko dni prikazal izpreved, ki je peljal živega človeka k pogrebu...

Današnji dojem zloveščega kraja je bil spet bolj mrk nego prejšnje dni. Razni znaki so napovedovali dogodek. Vojniki na dvorišču so stikali glave; več oficirjev je prišlo drug za drugim, kakor da so sklicani za določeno uro.

Naposled je pričnel avtomobil, iz katerega je stopil človek v toplem uniformem plašču, z obrazom mrzlim kakor puškina cev. Brkati stražar ob vhodu se je zdrznil, ko je šel mimo njega. Bil je polkovnik avditor, predstojnik vojnega sodišča; pes kravaš, ki se je penil od togote, kadar je ušel občutenc živ iz njegovih pesti!

Prav tedaj je ura pri Sv. Peteru počasi odbrila devet. Udarci zvona so žalostno trkali na zarezano okno kovača Andreja.

Mladi vojni kurat, ki ga je izpovedal in obhajal, je preplasno trenil s svojimi deškimi očmi in vstal.

"Pogum," je zajecjal z drhtecim glasom. "Ne ustrašite se..."

Jetnik ga je sočutno pogledal. A tisti mah je vstopil profos. Za hrbtom sta mu štrlela dva bajonetna.

"Andrej Možina!" je zahreščal. "Kličejo vas."

"Že?..." je nekote vprašal kovač.

"Ne še... Sodba bo razglasila. Mars."

Kovač je zmajal z glavo. Čemu je bilo treba razglasitev, ko so mu sinoči takoj po obravnavi poslali kurata?

Peljali so ga v isto sobo in so

ga postavili pred isto mizo kakor včeraj. Isti strepi oficirski obrazi, stari in mladi, od polkovnika do mladiča z eno zvezdo, so mogočno buljili vanj. Isti debeli zapisnikar je držal v drhtecih rokah papir in je čital...

V trenutku, ko je začel čitat, je prešinila Andreja semešna misel. Morda je bilo vse le šala; zdajle, na koncu papirja, udarijo v smeh. Ali pa je sodba mlinarju, si je pritisnil dlani

"Hat er verstanden?" je zarenčal polkovnik - avditor. — "Vprašajte ga, ali je razumel"

"Kaj ne bi razumel," je pokimal kovač. "Dovolj razločno je bilo povedano."

"Ustreljeni boste!"

"Ustrelite me. Cesarju bo svinka zmanjkal, ljudem resnice nikoli!..."

"Ein ganzer Kerl," je zammral podpolkovnik, ko so ga odpeljali. "Škoda ga je."

XXVIII.

Obsojene se je mirno vrnil v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pogradu, je zdajci začutil neusmiljeno tesnobo. Nekaj se je bližalo iz kotov, spuščalo se od stropa, raslo iz tal

in stiskalo Andrejevo dušo kakor mnogoter primaž, ki bi mu skrivnostna vretena iz hipu v zapor. Kakor hitro pa je spet sedel na pog